

تشویق سرمایه‌داران به استخراج معادن

۴ اسفند ۱۳۹۹ ساعت ۷:۴۴

ناصرالدین شاه در اوایل سلطنت خود برای تشویق سرمایه‌داران ایرانی به استخراج معادن مقرر داشت که هر کس معدنی را کشف کند، حق دارد تا مدت پنج سال از پرداخت مال‌الاجاره به دولت معاف باشد و تمام درآمد معدن متعلق به خود او باشد

[کافه تاریخ-اخبار تاریخی](#)

در دوره قاجار، معادن نیز به یکی از منابع مهم درآمدی دولت تبدیل شدند. معادن معمولاً از سوی دولت به افراد واگذار می‌شدند و افراد موظف به پرداخت مالیات معینی به دولت طی مدت بهره‌برداری از معادن بودند. البته افرادی هم که موفق به کشف معادن می‌شدند از مزایا و امتیازات خاصی برخوردار بودند.

«ناصرالدین شاه در اوایل سلطنت خود برای تشویق سرمایه‌داران ایرانی به استخراج معادن مقرر داشت که هر کس معدنی را کشف کند، حق دارد تا مدت پنج سال از پرداخت مال‌الاجاره به دولت معاف باشد و تمام درآمد معدن متعلق به خود او باشد و پس از پنج سال معدن را با تأسیسات آن به دولت واگذارد. تا سال ۱۳۰۰ قمری مجموع عواید دولت از معادن تا حدود ۹۰۰/۱۴ تومان بوده و پس از آن تاریخ درآمد دولت از معادن افزایش یافته است. چنان که مال‌الاجاره معادن فیروزه ایران، که به رسم معمول آن زمان یکجا به صورت مقاطعه به یکی از درباریان و شاهزادگان واگذار می‌شد، در سال ۱۳۰۰ قمری ۹۰۰۰ تومان و از سال ۱۳۰۱ به بعد سالانه ۱۸ هزار تومان و اجاره‌دار معادن علیقلی خان مخبرالدوله وزیر علوم معادن و تلگراف بود. مخبرالدوله عده‌ای از اعیان و پولداران را با خود شریک ساخت و هوشم شیندلر را به مدیریت امور آن معادن برگماشت ولی بعدها مخبرالدوله و شرکایش که معادن مزبور را ۱۵ ساله از شاه اجاره کرده بودند، آن معادن را با مال‌الاجاره سالی ده هزار تومان به حاج ابوالقاسم ملکالتجار برادر امین‌الضرب اجاره دادند؛ در حالی که بهای فیروزه‌ای که در ظرف یک سال از آن معادن به دست آمد، در حدود ۸۰ هزار تومان بود.»

منبع: علی اصغر شمیم، ایران دوره سلطنت قاجار قرن سیزدهم و نیمه اول قرن چهاردهم، تهران، بهزاد، ۱۳۸۹، چاپ دوم، صص

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48229/معدن-استخراج-داران-سرمایه-تشویق/48229>